

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษา คือ กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคล โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์ความก้าวหน้าทางวิชาการ และการสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากสภาพแวดล้อมทางสังคม ความมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษาในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 6 และ 7 ที่ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ และความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาประโยชน์ส่วนรวม และของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง (กรมวิชาการ. 2545 : 18)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาคือ การประกอบอาชีพและการศึกษาคือ การประกอบอาชีพ และการศึกษาลดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552 : 4) การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีเป็นกลุ่มสาระที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตและรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง สามารถนำความรู้เกี่ยวกับการดำรงชีวิต การอาชีพ และเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการทำงานอย่างมีความคิดสร้างสรรค์และแข่งขันในสังคมไทยและสากลเห็นแนวทางในการประกอบอาชีพ รักการทำงาน และมีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างพอเพียง และมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552 : 204)

การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียน มีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เชื่อว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนา คามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนกระบวนการเรียนรู้ แบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการทางสังคม กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง กระบวนการปฏิบัติ ลงมือทำจริง กระบวนการจัดการ กระบวนการเรียนรู้ ของตนเอง กระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัย

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี มุ่งพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม เพื่อให้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการทำงาน เห็นแนวทางในการประกอบอาชีพและการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้ การดำรงชีวิตและครอบครัว เป็นสาระเกี่ยวกับการทำงานในชีวิตประจำวัน การช่วยเหลือตนเอง ครอบครัว และสังคมได้ในสภาพเศรษฐกิจที่พอเพียง ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม เน้นการปฏิบัติจริงจนเกิดความมั่นใจและภูมิใจในผลสำเร็จของงาน เพื่อให้ค้นพบความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเอง การออกแบบและเทคโนโลยี เป็นสาระเกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถของมนุษย์อย่างสร้างสรรค์ โดยนำความรู้มาใช้กับกระบวนการเทคโนโลยี สร้างสิ่งของเครื่องใช้ วิธีการ หรือเพิ่มประสิทธิภาพในการดำรงชีวิต เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เป็นสาระที่เกี่ยวกับกระบวนการเทคโนโลยีสารสนเทศ การติดต่อสื่อสาร การค้นหาข้อมูล การใช้ข้อมูลและสารสนเทศ การแก้ปัญหาหรือการสร้างงาน คุณค่าและผลกระทบของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และการอาชีพ เป็นสาระเกี่ยวกับทักษะที่จำเป็นต่ออาชีพ เห็นความสำคัญของคุณธรรม จริยธรรม และเจตคติที่ดีต่ออาชีพ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552 : 204-205)

ปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ส่วนมากไม่เข้าใจการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีว่าเป็นการฝึกทักษะ การใช้เครื่องมือพัฒนาการทำงาน ส่วนมากครูใช้ความคิดของตนเองเป็นมาตรฐานในการจัดกิจกรรม ทำให้นักเรียนไม่ประสบผลสำเร็จในการทำงาน ครูสอนไม่เต็มเวลาสอนไม่ครบ กระบวนการเรียนการสอน ยังใช้เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไปทำอย่างอื่นจึงทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้น้อย การจัดการเรียนการสอนควรคำนึงถึงความต้องการของผู้เรียน แม้ว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ โครงงานจะมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อกระบวนการเรียนการสอน แต่จากการวิเคราะห์สภาพการเรียนการสอน วิเคราะห์ผู้เรียนและผลการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองมะค่าแค สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานบุรีรัมย์ เขต 1 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ร้อยละ 76.54 ซึ่งไม่บรรลุเป้าหมายที่โรงเรียนตั้งไว้ คือร้อยละ 80 นักเรียนขาดทักษะกระบวนการปฏิบัติงานและขาดความพึงพอใจในการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี นอกจากนี้ยัง พบว่า สื่อการเรียนการสอนที่ทางโรงเรียนมีนั้น ไม่สอดคล้องและสนองความต้องการของนักเรียนทั้งในด้านความสนใจ ความถนัดและศักยภาพในการเรียนรู้ของนักเรียนแต่ละคน และสื่อที่เหมาะสมมีปริมาณไม่เพียงพอ สำหรับสาเหตุด้านครูผู้สอนของโรงเรียน พบว่า ครูผู้สอน มีจำนวนไม่ครบชั้นครูคนเดียวสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทำให้ยากต่อการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนขาดทักษะในการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี จึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ในส่วนของสาเหตุด้านหลักสูตร พบว่า ขาดการเชื่อมโยงสิ่งที่เรารู้กับวิถีชีวิตของนักเรียน ขาดการนำความรู้ความเข้าใจ การฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับงานอาชีพจากภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสอนในโรงเรียน (โรงเรียนบ้านหนองมะค่าแต้. 2554 : 23)

จากปัญหาเหล่านี้ทำให้โรงเรียนไม่สามารถจัดการเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมายตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรได้ ผลจากการศึกษาและวิเคราะห์แนวทางเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพัฒนาทักษะกระบวนการปฏิบัติงานและความพึงพอใจในการเรียน เพื่อเป็นการช่วยแก้ปัญหาการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะเป็นครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับโดยตรงกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จึงได้ศึกษาหาแนวทางแก้ปัญหาดังกล่าว โดยศึกษาหานวัตกรรมทั้งเก่าและใหม่เพื่อนำมาแก้ปัญหา จึงพบว่า การใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นเครื่องมือในการฝึกฝนทักษะการปฏิบัติจึงเป็นวิธีที่ดีและเหมาะสมวิธีหนึ่ง เพราะการสอนวิชาเกษตรให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ต้องปูพื้นฐานให้นักเรียนเข้าใจในความหมายของงานเกษตร เพื่อไม่เกิดการเรียนรู้ที่ผิดคั้งแต่ต้น การสอนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่สนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและนักเรียนได้ศึกษาด้วยตนเอง เมื่อเรียนจบแล้วสามารถรู้ผลการเรียนรู้ได้ทันที ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นสื่อแบบผสมที่สมบูรณ์ ประกอบด้วยสื่อหลากหลายที่เร้าความสนใจของนักเรียนได้ดี มีคำชี้แจง คำแนะนำวิธีการใช้อย่างละเอียดชัดเจนง่ายต่อการนำไปใช้ มีความสอดคล้องกับเนื้อหาสาระตรงตามระดับชั้นเรียน ทำให้นักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและเรียนรู้อย่างมีความสุข เพราะสามารถเรียนได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ ตอบสนองต่อการแก้ปัญหาดังกล่าวส่งผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และมีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบโครงงาน จะสามารถนำมาแก้ปัญหา ดังกล่าวได้ เนื่องจากการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรม โครงงานเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่ง เป็นสื่อ การสอนที่จัดทำขึ้นเพื่อมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุจุดมุ่งหมาย ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อ การพัฒนานักเรียนได้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา บริบท รวมทั้งแนวจัดการเรียนรู้ตาม แนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและความคาดหวัง ของสังคม โครงงานเป็นการจัดการเรียนรู้แบบหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง จากการ ลงมือปฏิบัติในลักษณะของการสำรวจ ค้นคว้า ทดลอง ประดิษฐ์คิดค้น โดยมีผู้สอนเป็นผู้คอย กระตุ้นแนะนำ และให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิด การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรม โครงงานเป็นการส่งเสริม ให้นักเรียนได้แสดงความสามารถและพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มที่โดยเป็นไปตามธรรมชาติ ความ ความถนัดและความสนใจ เน้นในเรื่องคุณธรรมและกระบวนการเรียนรู้อย่างมีขั้นตอน ทั้งในเรื่องที่ เกี่ยวกับตนเอง สังคม วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา ไทย ความรู้ และทักษะด้านภาษา ด้านคณิตศาสตร์ การประกอบอาชีพ เพื่อให้สามารถนำไปใช้ใน การดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข การทำโครงงานจึงเป็นพื้นฐานของการฝึกทักษะ กระบวนการคิด การแก้ปัญหาจากสถานการณ์ต่าง ๆ เป็นการเรียนรู้ที่เกิดได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ ทั้งเป็นการประสาน ความร่วมมือกับทุกฝ่ายของชุมชน นักเรียนจะเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข เกิดการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคมอย่างสมบูรณ์ สามารถประเมินผลการเรียนรู้ควบคู่ไปกับการร่วม กิจกรรม ความเหมาะสมกับวัยและระดับความสามารถของนักเรียนเอง การเรียนรู้มุ่งเน้นที่ตัว ผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งเน้นที่การปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของนักการศึกษาหลายท่าน อาทิ เดวี (Dewey), เพียเจท์ (Piaget) และ ไวทือสกี (Vygotsky) ที่มีแนวคิดทางการศึกษา คือ มุ่งเน้นให้ ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติ การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรม โครงงานจะช่วยฝึกทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้ ให้แก่ผู้เรียนในด้านการคิดอย่างมีระบบ รู้จักแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย มีทักษะ การทำงานร่วมกับผู้อื่นมีทักษะการตั้งคำถามและรู้จักแสวงหาคำตอบ มีทักษะการฟัง พูด อ่าน และ เขียน ตลอดจนรู้จักคิดตัดสินใจในการสร้างทางเลือกอย่างมีเหตุผล (วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. 2549 : 180-181)

การสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน เป็นการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ แบบหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง ได้ลงมือปฏิบัติจริงในลักษณะของการศึกษา สำรวจ ค้นคว้า ทดลอง ประดิษฐ์คิดค้น โดยมีครูเป็นผู้คอยกระตุ้นแนะนำ และให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิด ช่วยให้ ผู้เรียนได้นำความรู้ในชั้นเรียนบูรณาการกับกิจกรรมที่จะทำ เพื่อนำไปสู่ความรู้ใหม่ ๆ ด้วย การสร้างความหมาย แก้ปัญหาและการค้นพบองค์ความรู้ด้วยตนเอง และการสอนโดยใช้ชุด กิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน เป็นการสอนให้ผู้เรียน รู้จักวิธีการทำโครงการวิจัยเล็ก ๆ ผู้เรียน

คำถามที่ตนเองอยากรู้ สามารถสรุปและทำความเข้าใจกับสิ่งที่ค้นพบ การทำโครงการอาจทำในเวลาเรียนหรือนอกเวลาเรียนก็ได้ การเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ โครงงานเป็นการเปิด โอกาสเลือกสิ่งที่ผู้เรียนเลือกสิ่งที่ศึกษา หรือ โครงการที่สนใจจะทำ (วิมลรัตน์ สุนทร โรจน์. 2551 : 2)

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ โครงงาน จึงเป็นสื่อประสมประเภทหนึ่งที่มีประสิทธิภาพและเป็นเทคนิควิธีการสอนที่เน้นกระบวนการให้ผู้เรียน ได้มีโอกาสแสวงหาความรู้ตามความสนใจอย่างเป็นระบบ เป็นขั้นตอน ฝึกให้ผู้เรียนรู้จักคิด สามารถค้นคว้าและแก้ปัญหาด้วยตนเองเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการฝึกให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบในการเรียนรู้ รู้จักทำงานร่วมกัน เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่สนับสนุนทักษะการปฏิบัติงานกลุ่ม การเป็นผู้นำผู้ตาม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน สอดคล้องกับความต้องการของการจัดการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 นโยบายปฏิรูปการศึกษาและหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน โอกาสเลือกสิ่งที่ผู้เรียนเลือกสิ่งที่ศึกษา หรือ โครงการที่สนใจจะทำ (วิมลรัตน์ สุนทร โรจน์. 2551 : 2)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูผู้สอนจึงเลือกกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความสนใจ ความสามารถ ความพึงพอใจแก่ผู้เรียน จึงสร้างและพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบการทำโครงการ เรื่อง การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เพราะจะทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จได้ง่ายมีแรงจูงใจสูงขึ้นและมีเจตคติต่อการเรียนเพิ่มขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบการทำโครงการ เรื่อง การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบการทำโครงการ เรื่อง การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบการทำโครงการ เรื่อง การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

สมมุติฐานของการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบการทำโครงการ เรื่อง การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบการทำโครงการ เรื่อง การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. นักเรียนได้ฝึกทักษะการปฏิบัติงานทางด้านงานเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ และนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ที่สูงขึ้น
3. เป็นแนวทางสำหรับสร้างเครื่องมือเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี งานเกษตร ในระดับชั้นอื่น ๆ ต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในกลุ่มโรงเรียนพระครู ตำบลพระครู อำเภอเมืองบุรีรัมย์ ซึ่งมี 6 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านหนองมะค่าแต้ จำนวน 15 คน โรงเรียนบ้านม่วง จำนวน 16 คน โรงเรียนบ้านหนองยาง 13 คน โรงเรียนบ้านหนองขวาง จำนวน 6 คน โรงเรียนบ้านสระเกษ จำนวน 6 คน โรงเรียนพระครูวิทยา จำนวน 30 คน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ที่กำลังศึกษา ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 6 ห้องเรียน จำนวน 86 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านหนองมะค่าแต้ ตำบลพระครู อำเภอเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 15 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบการทำโครงการ เรื่อง การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

3. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา คือ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 โดยดำเนินการ ทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลรวมเป็น 6 สัปดาห์ เวลา 12 ชั่วโมง ไม่รวมเวลาที่ใช้ในการ ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

4. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่นำมาใช้ในการสร้างเอกสารประกอบการเรียนรู้เป็นเนื้อหาในกลุ่มสาระ การเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยผู้วิจัยได้สร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ประกอบการทำโครงการ เรื่อง การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 6 ชุด ดังนี้

ชุด ที่ 1	เรื่อง	ความรู้เกี่ยวกับ ไม้ดอกและ ไม้ประดับ
ชุด ที่ 2	เรื่อง	เครื่องมืองานเกษตร
ชุด ที่ 3	เรื่อง	การเตรียมดินและปุ๋ย
ชุด ที่ 4	เรื่อง	การเพาะเมล็ดและการขยายพันธุ์
ชุด ที่ 5	เรื่อง	การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ
ชุด ที่ 6	เรื่อง	การดูแลรักษาไม้ดอกไม้ประดับ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง สื่อการเรียนการสอนที่ครูสร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นสื่อใน การจัดการเรียนรู้ โดยอาศัยกระบวนการการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนรูปแบบต่าง ๆ มีลักษณะ เป็นชุด โดยผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง มีครูเป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำ ในแต่ละชุดประกอบด้วย จุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ แบบทดสอบที่นำหลักการ ทางจิตวิทยามาใช้ประกอบ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ให้เป็น ไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

2. การเรียนรู้แบบโครงการ หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่จัด ประสิทธิภาพเสริมสร้างศักยภาพให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้า โดยเปิด โอกาสให้ผู้เรียน ได้เลือกเรื่องที่

ต้องการจะศึกษาด้วยตนเอง กำหนดประเด็นปัญหาขึ้นตามความสนใจ ใช้กระบวนการแก้ปัญหาในการศึกษาหาความรู้ โดยอาศัยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์หรือกระบวนการอื่นใดไปใช้ศึกษาหาคำตอบในเรื่องนั้นๆ โดยมีครูผู้สอนคอยกระตุ้นแนะนำและให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนอย่างใกล้ชิด นักเรียนจะได้เรียนรู้วิธีการแก้ปัญหา รู้จักการทำงานอย่างเป็นระบบ การวางแผนในการทำงาน ฝึกการคิดวิเคราะห์และเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการเรียนรู้แบบโครงการ เรื่อง การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ กลุ่มสาระการเรียนรู้งานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งมีองค์ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นเผชิญปัญหา ผู้สอนให้ความรู้เพื่อเป็นพื้นฐานให้ผู้เรียนเกิดข้อสงสัยและต้องการหาคำตอบ โดยตัวผู้เรียนเอง
  2. ขั้นรวบรวมข้อมูล เป็นการรวบรวมข้อมูลและแนวการหาคำตอบเพื่อแก้ปัญหาหรือข้อสงสัย
  3. ขั้นปฏิสัมพันธ์ ผู้เรียนแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ผู้เรียนมีบทบาท และส่วนร่วมมากที่สุด เพื่อร่วมกันหาแนวทางแก้ปัญหาและวางแผนในการดำเนินการแก้ปัญหา
  4. ขั้นลงมือปฏิบัติกิจกรรมตามกำหนด ผู้เรียนเป็นผู้ศึกษาค้นคว้า สังเกตสอบถาม ทดลองและบันทึกสิ่งที่ค้นพบ
  5. ขั้นสรุปผล ผู้เรียนนำข้อมูลจากการศึกษามาสรุป อภิปรายประเมินผล ผู้เรียนต้องเสนอสิ่งที่ค้นพบพร้อมเหตุผลหรือข้อเสนอแนะต่าง ๆ
  6. ขั้นนำเสนอผลงานผู้เรียนนำเสนอบทสรุปจากการศึกษาโดยเสนอรูปแบบรายงานจัดบอร์ดหรือจัดนิทรรศการ
3. แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง แนวทางการสอนของผู้สอนที่จัดทำเป็นลายลักษณ์อักษรอย่างมีระบบ โดยวางแผนและออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้เป็นไปตามลำดับขั้นตอน มีการใช้สื่อและอุปกรณ์ให้สัมพันธ์สอดคล้องกับจุดประสงค์ เนื้อหาและเวลา ที่จะช่วยให้ผู้เรียนไปสู่จุดหมายปลายทางที่หลักสูตรกำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยนำหน่วยการเรียนรู้ที่จะต้องทำการสอนตลอดภาคเรียนมาสร้างเป็นแผนการจัดการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
4. ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง อัตราส่วนระหว่างประสิทธิภาพของกระบวนการกับประสิทธิภาพของผลลัพธ์ $(E_1/E_2) = 80/80$ มีความหมายดังนี้
- 80 ตัวแรก (E_1) หมายถึง ประสิทธิภาพของกระบวนการวัดได้จากร้อยละคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทั้งหมดที่ได้จากการทำกิจกรรมด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบการทำโครงการ

เรื่อง การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

80 ตัวหลัง (E₂) หมายถึง ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ได้จากร้อยละคะแนนเฉลี่ยของ
นักเรียนทั้งหมดที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรม
การเรียนรู้

ประกอบการทำโครงการ เรื่อง การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและ
เทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนที่ได้จากการทดสอบจากแบบทดสอบวัด
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบการทำโครงการ เรื่อง การปลูกไม้
ดอกไม้ประดับ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 1

6. ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด หรือเจตคติที่มีต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรม
การเรียนรู้ประกอบการทำโครงการ เรื่อง การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงาน
อาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

7. นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในกลุ่มโรงเรียนพระครู ตำบล
พระครู อำเภอมืองบุรีรัมย์ ซึ่งมี 6 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านหนองมะค่าแต้ จำนวน 15 คน
โรงเรียนบ้านม่วง จำนวน 16 คน โรงเรียนบ้านหนองยาง 13 คน โรงเรียนบ้านหนองขวาง
จำนวน 6 คน โรงเรียนบ้านสระเกษ จำนวน 6 คน โรงเรียนพระครูวิทยา จำนวน 30 คน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุขบุรีรัมย์ เขต 1 ที่กำลังศึกษา ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556
จำนวน 6 ห้องเรียน จำนวน 86 คน